

# 1 Patienter går hjem få timer efter nye knæ og hofter

2 På Hvidovre Hospital går patienter glade og tilfredse hjem blot tre timer efter, at de  
3 har fået indopereret nyt knæ eller ny hofte. Og de ultrakorte forløb kommer både  
4 patienterne og hospitalet til gode.

5 22. maj 2017

6 Normalt er man sengeliggende på hospitalet i minimum et døgn til to efter, at man har fået en total  
7 knæ- eller hofteprotese. Og man skal ikke mange år tilbage i tiden, før man lod patienter ligge i helt  
8 op til 8-9 dage efter denne type operationer. Men på Hvidovre Hospitals dagkirurgiske afdeling er  
9 patienterne ude af sengen efter en time og ude af døren efter bare tre.

10 29 patienter i alderen 45-78 år har indtil videre været igennem den nye type optimerede ultrakorte  
11 forløb, og 27 af disse kunne selv gå ud af døren 3-5 timer efter endt operation. Men hvordan kan  
12 det lade sig gøre?

## 13 Mange års samlet erfaring

14 Ortopædkirurgerne Henrik Husted og Kirill Gromov har sammen med anæstesiologen Billy B  
15 Kristensen, og deres team af fysioterapeuter og sygeplejersker mange års erfaring med at optimere  
16 forløbene for patienter, der opereres med kunstige hofter og knæ.

17 Teamet har arbejdet med *fast track kirurgi* i over 15 år og har sammen med en større  
18 forskningsgruppe over årene løbende evalueret forløbene for at kunne justere og forbedre  
19 fremgangsmåden. Det har resulteret i optimering af alle aspekter som fx information, bedøvelse,  
20 smertebehandling, kirurgi, sygepleje, fysioterapi og logistik, og afdelingen har publiceret over 100  
21 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter om emnet. Nu har afdelingen samlet alle disse  
22 erfaringer og har gearret hele den dagkirurgiske afdeling til at få patienterne på benene og hjem  
23 hurtigst muligt for at mindske komplikationer.

24 "Vi sætter ind på alle områder ved at kombinere de videnskabelige resultater med vores erfaringer  
25 og nye idéer. Vi giver fuld narkose, fordi det gør det lettere at styre og time opvågningen, så vi kan  
26 komme hurtigere i gang med genoptræningen. Vi forventningsafstemmer med patienterne forud for  
27 operationen, så patienterne ved, at de vil opleve smerter, men at smerterne ikke er farlige. Ved  
28 operationen supplerer vi sårlukningen med lim, så blødningen er yderst beskeden og kan styres i  
29 hjemmet, vi lader være med at lægge dræn, og vi får patienterne hurtigt mobiliseret og motiveret  
30 lige efter operationen," siger Henrik Husted.

31 Billy B Kristensen, som er leder af Dagkirurgisk Afdeling, fortsætter:

32 "Det er summen af rigtig mange små og store forhold, som alle spiller en rolle. Fx anvender vi  
33 særlige sengelejer, som vi langsomt vipper fra vandret mod mere siddende stilling lige efter

1 operationen. Før lå patienterne fladt på ryggen, men det betød, at de blev svimle, når de skulle op at  
2 stå. Ved at hæve ryglænet i sengen gradvist med samtidig sænkning af benene, sætter vi hjertet på  
3 arbejde med at pumpe blodet op til hovedet, og så er omvæltningen ikke så stor, når de kommer op  
4 at stå. Dermed bliver det lettere at få dem i gang med fysioterapien. Det er kun et af mange små  
5 tiltag, som samlet gør en forskel og gør det muligt".

## 6 **Bedre på alle måder**

7 Men en ting er, hvad der er muligt, noget andet er, hvad der er hensigtsmæssigt. For er det  
8 overhovedet forsvarligt at sende ny-opererede patienter hjem efter blot tre til fem timer?

9 "Ja," lyder svaret uden tøven.

10 De 27 af de 29 patienter opereret på Dagkirurgisk Afdeling har ved første kontrol haft samme eller  
11 færre smerter sammenlignet med længere indlæggelsesforløb, og der har ikke været nogen større  
12 eller uventede komplikationer, ligesom ingen af patienterne har været genindlagt pga. de ultrakorte  
13 forløb.

14 "Jo hurtigere man kommer op og bruger sit knæ eller sin hofte, jo bedre er chancerne for, at man  
15 bliver mobil, og jo mindre er risikoen for blodpropper," siger speciallæge Henrik Husted, og  
16 suppleres af Billy B Kristensen, som fortæller, at de i afdelingen har gjort sig umage for at stille  
17 spørgsmål ved alt det, man plejer at gøre.

18 "Rigtig meget, af det vi gør, bygger på traditioner, men er der overhovedet belæg for at gøre det  
19 sådan? Det spørger vi hele tiden os selv om, og vi kan jo se, at der ofte ikke er nogen god grund til  
20 at gøre, som man plejer. Fx er det jo helt forkert, at man ikke må bevæge sig efter en operation.  
21 Tværtimod skal man prøve at komme i bevægelse og bruge knæet eller hoften hurtigst muligt".

## 22 **Følger op efter udskrivning**

23 Ifølge de tre læger har alle de tidligt udskrevne patienter været taknemmelige for at de kunne  
24 komme hurtigt hjem og dermed undgå en eller flere nætter på hospitalet:

25 "Jo hurtigere vi kan få folk hjem i vante og trygge omgivelser, jo bedre. Og så er det jo ikke sådan,  
26 at vi bare slipper vores patienter efter udskrivelse. De bliver ringet op dagen efter, og de kommer til  
27 tjek et par uger efter og igen efter tre måneder. Og skulle der mod forventning opstå problemer, så  
28 kan de jo ringe direkte til os, så der bliver fulgt godt op," siger Henrik Husted.

29 "Det er vigtigt at pointere, at patienterne bliver nøje udvalgt – ikke efter alder, men efter at være  
30 rimeligt raske i øvrigt, være motiverede for de korte forløb samt have en pårørende i hjemmet de  
31 første 24 timer. Det skal være en god og fremfor alt sikker oplevelse".

## 32 **Interesse fra resten af verden**

1 Hvidovre Hospital er indtil videre et af de få steder i verden, hvor man er lykkedes med at sætte  
2 denne type fast track kirurgi i system. Og det har da også vakt opsigt i andre dele af verden.

3 "Vi har haft besøg af tværfaglige repræsentanter fra hospitaler fra alle verdensdele og fra alle  
4 europæiske lande, som ville se, hvordan vi har indrettet os, og hvordan vi gør – og hvorfor. Udover  
5 at det er bedst for patienterne at komme hurtigt på benene og hurtigt hjem, er det jo også en gevinst  
6 for hospitalerne og for samfundsøkonomien som helhed, at der ikke ligger patienter og optager  
7 hospitalssenge uden egentlig grund," slutter Billy B Kristensen.

8

9 Spørgsmål til samtale efter genfortælling:

10

11 Hvilke fysiske og psykiske fordele kan der være for patienter ved at komme hurtigt hjem?

12 Hvilke ulemper?

13 (tænk på forskellige patientgrupper, fx nybagte mødre, gamle mennesker, børn, enlige ....)

14

15 Hvilke fordele / ulemper er der for hospitalerne?

16

17 Har I været indlagt her eller i andre lande? Hvor lang tid?